

Bildande av Rasiavaara naturreservat i Haparanda kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Rasiavaara naturreservat. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 4.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturskogsmiljö och orörda våtmarker, med dess höga biologiska mångfald och opåverkade vildmarkskaraktär. Områdets skogar, våtmarker och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. De delar av området som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Syftet är även att bevara ett sammanhängande naturlandskap och motverka fragmentering. För att främja biologisk mångfald ger naturreservatet även förutsättningar för slätter av hävdgynnade våtmarker. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och

naturmiljöer är syftet också att tillgodose behovet av ostörd natur för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- skogsbruk, exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,
- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- ge möjlighet till naturvårdsbränning som ersättning för utebliven naturlig brand,
- skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog,
- vid behov återställa vattenmiljöernas naturliga hydrologi och struktur genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder, restaurera våtmarker eller återställa vattendrag efter flottledsrensning,
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt,
- åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är det stora sammanhängande naturskogsområdet, med till stor del orörd och urskogsartad skog som på sina håll är mycket produktiv och ovanligt högre, den stora biologiska mångfalden och de värdefulla våtmarkerna. Områdets höga värden för friluftslivet är också skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar, samt skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, till exempel genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta, eller dumpa,
3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn med tillstånd enligt A 12,
4. anlägga väg eller led,
5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
6. bedriva vattenverksamhet, till exempel genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
9. framföra motordrivna fordon, samt
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn,
13. uppföra hässjor, samt
14. utföra slätter med manuella metoder på hävdgynnade våtmarker. Skörd ska tas ur reservatet eller hässjas.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning,
4. stängsling, röjning av ungskog samt katning, ringbarkning och veteranisering av träd i skogliga utvecklings- och arronderingsmarker,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål, samt
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande och underhåll av fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att till exempel gräva upp växter,
4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
5. skräpa ner, samt
6. framföra motordrivna fordon.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägens sträckning framgår av Bilaga 2,
3. underhåll av byggnader, stigar, leder, eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd,
4. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594),
5. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet med terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå.
6. plockning av bär och matsvamp,
7. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
8. användande av terrängskoter, till exempel fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer,
9. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader, samt

10. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta vara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad.

Beskrivning av ärendet

Områdets våtmarker inventerades av länsstyrelsen redan 1995, i samband med den stora våtmarksinventeringen och klassades då delvis med höga naturvärden.

Under våren 2015 blev Länsstyrelsen kontaktade av Skogsstyrelsen med anledning av att en stor nyckelbiotop, med för trakten ovanligt höga naturvärden, var anmäld för avverkning. Länsstyrelsen inventerade området under sommaren och hösten 2015 och konstaterade att området var mycket skyddsvärt.

Reservatsbildning och förhandling om ersättning för de fem berörda fastigheterna inleddes under 2016. Samma år, samt 2017 och 2023 slöts överenskommelser om intrångsersättning med de olika fastighetsägarna.

Enligt 2 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska länsstyrelsen konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Eftersom lagen enligt dess ikraftträdande- och övergångsbestämmelser inte tillämpas på ärenden som inletts före ikraftträdandet har ingen konsultation genomförts i detta ärende.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget, Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen ser positivt på att naturreservatet bildas. Försvarsmakten avstår från yttrande. Sametinget och SGU har valt att yttra sig och deras yttranden redogörs för under *Synpunkter på förslaget* nedan.

På grund av en okänd krets av sakägare tog Länsstyrelsen den 12 juni 2025 beslut om att förslag till beslut om Rasiavaara naturreservat skulle delges dessa sakägare genom kungörelsedelgivning. Alla sakägare har förelagts att yttra sig genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Norrländska Socialdemokraten, Norrbottens-Kuriren och Haparandabladet. Enligt 51 § delgivningslagen (2010:1932) har kungörelsedelgivning skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, i detta fall den 26 juni 2025. Därefter har sakägarna en månads yttrandetid.

Handlingarna fanns tillgängliga hos Länsstyrelsen samt hos Haparanda kommun från beslutsdagen för kungörelsedelgivning fram tills yttrandetiden löpte ut. Liehittjä sameby och de fem privata markägarna har fått förslaget skickat till sig direkt i enlighet med 49 § 3 st delgivningslagen.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Haparanda kommun.

Kommunen har inte inkommit med något yttrande.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket. Myndigheten tillstyrker förslaget.

Synpunkter på förslaget

Sametinget

Sametinget framför i sitt yttrande att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Sametinget påpekar även att skyddad natur gynnar renbetesmarker. Vidare framför Sametinget att det samiska kulturarvet, både i form av fysiska lämningar och det immateriella kulturarvet i form av exempelvis berättelser, traditioner och beskrivande naturnamn även bör beaktas vid naturreservatsbildande.

Sametinget framför även att det samiska nyttjandet av land och vatten bidrar till att uppnå flera av Sveriges miljömål. Samt att renbete kan ha positiva effekter på biologisk mångfald. Sametinget menar att renbete bidrar till att uppnå naturreservatets syfte.

Sametinget lyfter att det är viktigt att föreskrifterna inte hindrar samisk markanvändning, att renbetet inte får påverkas negativt samt att framkomligheten för renarna och renskötarna inte får hindras. Sametinget är positiva till att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln.

Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter*.

Sveriges geologiska undersökning

SGU meddelar att de avstår från att yttra sig. Till detta har de dock bifogat en bilaga som innehåller allmänna ställningstaganden som gäller reservatsbildning i förhållande till mineralintressen. Bilagan är av sådan art att länsstyrelsen ändå betraktar den som ett yttrande, och som därför kommer redogöras för och bemötas i detta beslut.

För att underlätta SGU:s arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda, efterfrågar SGU att det ska framgå tydligt av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet undantas från A och C-föreskrifterna. SGU menar att detta är viktigt eftersom de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar vidare att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera malmpotentiella områden. De menar att reservatsbildning kan påverka viljan att prospektera, vilket leder till minskad geologisk kunskap om malmpotentiella områden. SGU vill också uppmärksamma länsstyrelsen på EU:s förordning om kritiska råvaror (CRMA) som trädde i kraft 23 maj 2024. Förordningen ställer krav på ökad kartläggning och utvinning av strategiska råvaror i medlemsstaterna, i syfte att minska sårbarheten och öka försörjningsberedskapen i Sverige och EU, meddelar SGU. Vidare framför de att detta intresse måste beaktas i länsstyrelsens fortsatta arbete.

SGU avstyrker reservatsbildning som berör områden av riksintresse enligt 3 kap. 7 § MB. Vidare avråder de starkt från reservatsbildning som berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential. De avråder från reservatsbildning i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Vidare avråder de från reservatsbildning som kan fragmentera malmpotentiella områden, med hänvisning till att detta försvårar och potentiellt omöjliggör framtida eventuell gruvverksamhet och relaterad infrastruktur. Slutligen framför SGU att en redogörelse kring

relaterade samhällskonsekvenser för mineralnäringen hade varit önskvärt.

Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter*.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog, värdefulla våtmarker och svallade bergskullar med urskogsartad hållmarksskog. Själva kärnområdet i reservatet är en högbonitetsskog, vilket är en prioriterad skogstyp med höga naturvärden. Reservatet hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till alla dessa miljöer. Området har egenskaper och strukturer som bildats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för urval och bildande av naturreservat. Det ligger i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljö kvalitetsmål:

- Levande skogar
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör inte några områden av riksintresse. Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med hushållnings-

bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen med tillägg och fördjupningar.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Sametinget

Sametinget framför i sitt yttrande att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringens bedrivande. Samebyar ges möjlighet till inflytande under handläggningen genom konsultationer och föreläggs att yttra sig över förslag till beslut och skötselplan.

Sveriges geologiska undersökning

SGU önskar att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska undantas från A och C-föreskrifterna.

Länsstyrelsen instämmer med SGU om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder

enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden. Föreskrifterna ska skydda mot åtgärder som kan skada de höga naturvärdena och därmed motverka syftet med reservatet. Det är alltså åtgärderna i sig som måste regleras, vem som orsakar skadan saknar betydelse. Länsstyrelsen ser därför ingen möjlighet att utforma särskilda undantag för statliga myndigheter såsom SGU föreslår.

Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl eller om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Länsstyrelsen vill belysa att vissa undersökningsåtgärder redan är tillåtna, då de inte strider mot reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver ingen dispens.

SGU framför även Sveriges behov av kritiska och strategiska råmaterial och att reservatsbildning kan påverka viljan att prospektera och därmed möjligheten för samhället att få kännedom om malmpotentiella områden. Därför önskar de även att samhällskonsekvenserna för mineralnäringen ska redogöras för vid reservatsbildningar. Länsstyrelsen är medveten om att reservatsbildning kan få konsekvenser för olika näringar, men har inte någon skyldighet att göra mer omfattande avvägningar än vad som gjorts i ärendet.

SGU framför även att de avråder starkt, respektive avråder från reservatsbildning när det berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential, samt i områden där reservatsbildning riskerar att fragmentera malmpotentiella områden.

En intresseavvägning har gjorts där enskilda och allmänna intressen har beaktats, och samhällets behov av metaller och mineral har ingått i den bedömningen. Länsstyrelsen anser att området, med hänsyn till de mycket höga naturvärdena, är i behov av skydd. SGU:s synpunkter ändrar inte den bedömningen.

Konsekvensutredning

Enligt 3 och 5-7 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd så tidigt som möjligt utreda

ordningsföreskrifternas kostnadsrässiga och övriga konsekvenser. Enligt 4 § samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Rasiavaara naturreservat

Kommun: Haparanda

Lägesbeskrivning: ca 28 km NV om Haparanda

Fastigheter: Kukkola 21:7, privat markägare
Kukkola 25:1, privat markägare
Kukkola 26:1, privat markägare
Kukkola 75:3, privat markägare
Keräsänkänkä 17:1, privat markägare

Sameby: Liehittäjä

Förvaltare: Länsstyrelsen

Area: ca 142 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 105 ha
varav produktiv skog ca 75 ha
Våtmark ca 19 ha
Övrig mark ca 18 ha

Beskrivning av området

kommun med omnejd har mycket lite kvar av sammanhängande naturskogsområden, vilket också återspeglas i få naturreservat med skogliga naturvärden. Rasiavaara är för trakten relativt stort för att hålla så höga skogliga naturvärden. Området utgörs av tre flacka kullar som svallats hårt i samband med landhöjningen. Kullarna, som utgör själva Rasiavaara, når ca 130 m.ö.h. och utgörs helt av häll- och blockmarker med insprängda klapperstensfält.

Gles hållmarkstallskog täcker hållkullarna och mycket av den är urskogsartad med rikliga förekomster av knotiga martallar i åldern 300-500 år och goda förekomster av såväl torrfuror som gamla vittrade tallågor. Den rödlistade arten gräddporing har påträffats här, en viktig indikatorart för orörd skog. Överlag skiftar naturvärdena starkt från urskogsartade delar, såväl högbonitetsskog som bergimpediment, till genomgallrad medelålders skog och några mindre hyggesflikar. Sammantaget finns dock inom avgränsningen ett varierat landskap med stora kontraster från myr till hårt svallade bergkullar och frodig gran- och blandskog. De lättvandrade hållmarkerna är natursköna och ger fin utsikt över skogen nedanför, vilket i synnerhet gäller för den nordvästra bergskullen.

I svackan mellan de norra kullarna har skogen avverkats för 60 till 70 år sedan och kännetecknas idag av mager gallringsskog med i huvudsak tall. Det rör sig mest troligt om självföryngrad skog vilket för reservatets naturvärden har stora fördelar jämfört med planterad skog. Detsamma gäller för skogen mellan myren och den sydöstra kullen. Där har den äldre och mest produktiva skogen i söder gallrats relativt nyligen, men andelen löv är hög och därmed även utvecklingspotentialen.

Centralt i området ligger den värdefullaste delen. Det är ett större, relativt flackt skogsskifte med gammal naturskog på väldigt produktiv mark. Vegetationstypen är mestadels frisk blåbärstyp eller lågörtstyp. Skogen är mestadels grandominerad och ovanligt högvuxen och tät. I den täta och ofta självgallrande granskogen finns stort inslag av björk och asp.

Senaste branden inträffade 1892 och skogen är i huvudsak föryngrad efter det, men flera överståndare har överlevt branden och brandljud syns fortfarande i många av de gamla granarna och tallarna, men även i lövträd som björk samt enstaka aspar. Man kan också se spår efter branden i form av enstaka kolade tallstubbar. Skogen har mest troligt plockhuggits mer än en gång, vilket resulterat i få förekomster av grov död ved, såväl lågor som torrträd. Beståndet som växte upp efter branden verkar dock i stort sett opåverkat av huggningar. Detta, tillsammans med rika förekomster av gamla överståndare, ger skogen en urskogsartad struktur.

Bristen på grövre lågor från överståndare är troligtvis anledningen till att fynden av rödlistade vedsvampar är sparsamma med tanke på skogens naturvärden i övrigt. Däremot är mängden klenare död ved

från självgallring bitvis riklig. Tretåig hackspett har mycket goda förutsättningar genom den stora mängden självgallrande gran och lövträd. Spår efter dess födosök påträffas frekvent inom reservatet. Även de rödlistade arterna gammelgranskål, ullticka, granticka, knottrig blåslav och vitgrynig nållav, alla associerade till äldre grannaturskog, har hittats här.

I södra delen av området finns en våtmark som är den del av en större klass 2-myr, Pöytämanjänkä. Här har troligen myrslätter bedrivits, även i nyare tid. I västra delen av myren ligger reservatets lägsta punkt på ca 75 m.ö.h. Längs södra kanten av myren har en 40-70 m bred remsa av skogsmark tagits med för att behålla myrens inramning i skog, trots att den i dagsläget mestadels har låga naturvärden. En del av våtmarkerna i området har påverkats av dikning, men de flesta diken ligger utanför reservatet.

För att binda samman de värdefullaste delarna av reservatet och hålla ihop området som ett bevarat sammanhängande landskapsavsnitt har även en del skogsområden som idag inte hyser några särskilda naturvärden tagits med i avgränsningen av objektet. Deras värde ligger i att de håller ihop värdekärnorna, som skydds- och förstärkningszoner. Tanken är att området ska läka ihop med tiden och att värdekärnorna inte ska ligga kant i kant med nya kalhyggen. Detsamma gäller för våtmarken i södra delen, även här har området som inte hyser särskilt höga naturvärden tagits med som skydds- och förstärkningszoner längs södra kanten, samt i väster. Dessa områden utgörs bland annat av skog som avverkats för 20-25 år sedan, som är tänkta att läka ihop med tiden och bevara myrens inramning av skog så att inga nya kalhyggen tas upp i direkt anslutning.

Området i och kring Rasiavaara har betydelse för renskötseln och Liehittjä sameby använder området som vinter- och förvinterland. I reservatet finns också tre lämningar av kulturhistoriskt intresse i form av äldre ovala boplatsgropar med vallar runt. Dessa återfinns i den norra delen av reservatet, på toppen samt på den östra sluttningen av berget Rasiavaara.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Anna Swärd som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och jurist Elin Winnberg Bergström medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning
2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta
4. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

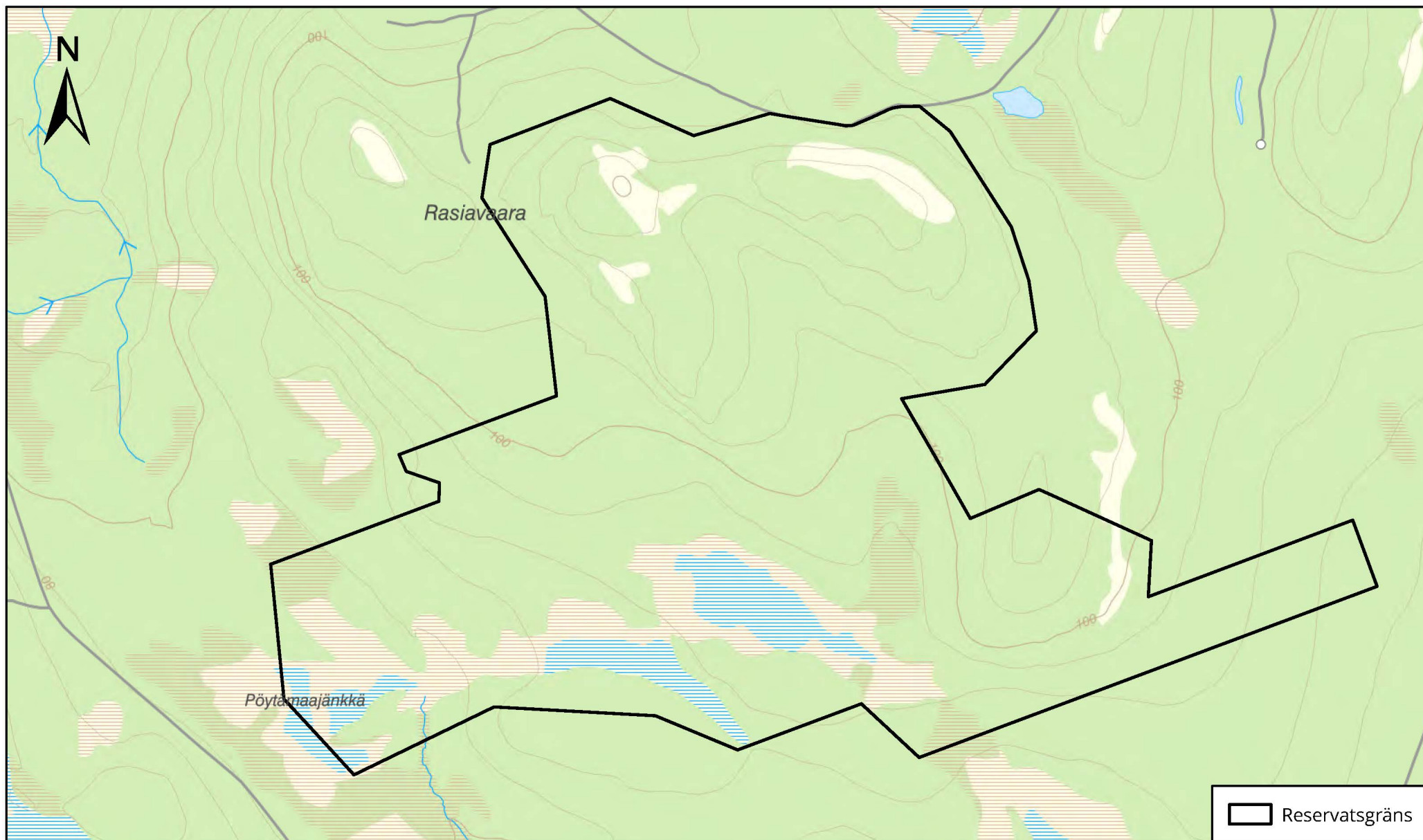
Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

Rasiavaara naturreservat

Areal: ca 142 ha

Skala: 1:10 000

Rasiavaara naturreservat

Haparanda kommun

Skala: 1:150 000

0 6 12 km

